

**Bryssel den 14 oktober 2025
(OR. en)**

14005/25

**Interinstitutionellt ärende:
2025/0321 (NLE)**

**ENER 527
ENV 1016
RELEX 1294
COWEB 118
COEST 749**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	14 oktober 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2025) 636 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i energigemenskapens ministerråd vad gäller ändringar av fördraget om upprättande av en energigemenskap i syfte att uppdatera och utvidga tillämpningsområdet för fördraget mot bakgrund av utvecklingen av unionens miljölagstiftning

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 636 final.

Bilaga: COM(2025) 636 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 14.10.2025
COM(2025) 636 final

2025/0321 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i energigemenskapens ministerråd vad gäller ändringar av fördraget om upprättande av en energigemenskap i syfte att uppdatera och utvidga tillämpningsområdet för fördraget mot bakgrund av utvecklingen av unionens miljölagstiftning

MOTIVERING

1. FRÅGA SOM BEHANDLAS I FÖRSLAGET

Detta förslag till rådets beslut avser det förslag som ska läggas fram på unionens vägnar och godkännas genom unionens omröstning i energigemenskapens ministerråd i samband med den planerade ändringen av fördraget om upprättande av en energigemenskap, i syfte att uppdatera och utvidga tillämpningsområdet för det fördraget till utvecklingen av unionens miljölagstiftning.

De delar av det gemensamma regelverket på miljöområdet som berörs av detta förslag är följande: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar¹, rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter², Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område³, Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring⁴, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område⁵ och kommissionens direktiv 2009/90/EG om fastställande av tekniska specifikationer för kemisk analys och övervakning av vattenstatus⁶.

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar planeras läggas fram i energigemenskapens ministerråd för antagande av detta organ vid dess möte i Wien, Österrike den 18 december 2025. Före detta möte, den 17 december 2025, kommer energigemenskapens permanenta högnivågrupp (*högnivågruppen*) att sammanträda i Wien för att diskutera och ge sitt stöd till de punkter som ska behandlas för antagande i ministerrådet

2. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

2.1. Fördraget om upprättande av en energigemenskap

Fördraget om upprättande av en energigemenskap⁷ (*fördraget om energigemenskapen* eller *fördraget*) syftar till att skapa fasta rättsliga och handelstekniska ramar och ett gemensamt lagstiftningsområde för handel med nätenergi, genom att de parter som inte är med i EU genomför överenskomna delar av EU:s gemensamma energiregelverk. Fördraget om

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

² Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring (EUT L 372, 27.12.2006, s. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj>).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG (EUT L 348, 24.12.2008, s. 84, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj>).

⁶ Kommissionens direktiv 2009/90/EG av den 31 juli 2009 om bestämmelser, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, om tekniska specifikationer och standardmetoder för kemisk analys och övervakning av vattenstatus (EUT L 201, 1.8.2009, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/90/oj>).

⁷ EUT L 198, 20.7.2006, s. 18.

energigemenskapen trädde i kraft den 1 juli 2006. Europeiska unionen är part i det fördraget⁸. I fördraget benämns de nio parter som inte tillhör EU ”fördragsslutande parter”.

Ett av målen med fördraget om energigemenskapen är att ”förbättra miljösituationen när det gäller nätenergi och energieffektiviteten knuten till denna, gynna utnyttjandet av förnybar energi samt fastställa villkoren för energihandeln inom det gemensamma lagstiftningsområdet” (fördraget om energigemenskapen, artikel 2.1 d).

Enligt artikel 12 i fördraget ska varje fördragsslutande part genomföra gemenskapens regelverk om miljö i enlighet med den tidtabell för genomförande av sådana åtgärder som fastställs i bilaga II till fördraget. I artikel 16 i fördraget förtecknas gemenskapens regelverk om miljö i den mening som avses i fördraget.

I artikel 25 i fördraget om energigemenskapen kan energigemenskapen vidta åtgärder för att genomföra de ändringar av gemenskapens regelverk som anges i avdelning II, i linje med utvecklingen av EU-rätten. Enligt artikel 79 i fördraget om energigemenskapen ska ministerrådet, den permanenta högnivågruppen eller tillsynsnämnden, på grundval av ett förslag från kommissionen, vidta åtgärder enligt avdelning II. Enligt artiklarna 81 och 82 i fördraget om energigemenskapen ska sådana åtgärder beslutas med en majoritet av de avgivna rösterna, varvid varje fördragsslutande part har en röst. I artikel 100 i fördraget föreskrivs bland annat att beslut om ändringar av bestämmelserna i avdelningarna I–VII ska fattas enhälligt av medlemmarna i fördraget om energigemenskapen.

2.2. Ministerrådet och den permanenta högnivågruppen

Ministerrådet ska säkerställa att de mål som anges i fördraget uppnås. Ministerrådet består av en företrädare för varje fördragsslutande part och två företrädare för EU. Det lämnar allmänna politiska riktlinjer, vidtar åtgärder (beslut eller rekommendationer) och antar procedurbeslut, i enlighet med artikel 47 i fördraget. Varje part har en röst och ministerrådets beslut antas enligt olika röstningsregler beroende på sakfrågan. EU är en av de tio parterna och har i tillämpliga fall en röst, beroende på den berörda sakfrågan. Enligt artikel 78 i fördraget får ministerrådet agera endast om två tredjedelar av parterna är företrädade. Nedlagda röster räknas inte som avgivna röster.

Högnivågruppen är ett underorgan till ministerrådet. I enlighet med artikel 53 a i fördraget förbereder den permanenta högnivågruppen ministerrådets arbete, inklusive dess dagordning och de akter som ska antas av ministerrådet. Det består av en företrädare för varje fördragsslutande part och två företrädare för EU. EU har en röst. Enligt artikel 78 i fördraget får högnivågruppen agera endast om två tredjedelar av parterna är företrädade. Nedlagda röster räknas inte som avgivna röster.

2.3. Akt som planeras av ministerrådet

Syftet med det föreslagna beslutet enligt artikel 192.1 i EUF-fördraget jämförd med artikel 218.9 i EUF-fördraget är att på unionens vägnar för energigemenskapens ministerråd föreslå ändringar av fördraget om upprättande av en energigemenskap i syfte att uppdatera och utvidga fördragets tillämpningsområde i enlighet med utvecklingen av unionens miljölagstiftning samt att rösta om detta förslag på unionens vägnar.

Detta förslag till beslut avser den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar med avseende på följande planerade akt från ministerrådet som syftar till att uppdatera och utvidga

⁸ EUT L 198, 20.7.2006, s. 15.

tillämpningsområdet för fördraget om energigemenskapen till utvecklingen av unionens miljölagstiftning: ”Beslut av energigemenskapens ministerråd om ändring av fördraget om energigemenskapen genom att till den rättsliga ramen foga Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar, rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område med ”dotterdirektiv” (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och kommissionens direktiv 2009/90/EG av den om fastställande av tekniska specifikationer för kemisk analys och övervakning av vattenstatus.”

3. DEN STÅNDPUNKT SOM SKA INTAS PÅ UNIONENS VÄGNAR

Genom att inarbeta ny miljölagstiftning i fördraget om energigemenskapen kommer Europeiska unionen att utvidga en del av sin miljöpolitik till energigemenskapens fördragsslutande parter. Detta kommer att gynna de avtalsslutande parternas ekonomi, miljö och samhällen. Dessutom kommer medtagandet av dem att göra det lättare för de avtalsslutande parternas att förbereda sig inför sina anslutningsförhandlingar i frågor som rör kapitel 27 i gemenskapens regelverk om miljö och klimatförändringar.

I Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar föreskrivs åtgärder för att bibehålla populationer av alla fågelarter som förekommer naturligt i vilt tillstånd. Sådana åtgärder kan omfatta bevarande och/eller återställande av livsmiljöer för att upprätthålla dessa fågelpopulationer.

Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter fastställer en strukturerad metod för att bedöma och begränsa miljöpåverkan och se till att projekt för förnybar energi utvecklas i överensstämmelse med målen för biologisk mångfald.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och kommissionens direktiv 2009/90/EG av den 31 juli 2009 om fastställande av tekniska specifikationer för kemisk analys och övervakning av vattenstatus – dessa direktiv kräver omfattande bedömningar av potentiella effekter på vattenekosystem, vilket bidrar till att identifiera och mildra eventuella negativa effekter på akvatiska livsmiljöer och biologisk mångfald.

Genom att införliva habitatdirektivet, fågeldirektivet och ramdirektivet för vatten samt deras dotterdirektiv kan energigemenskapens fördragsslutande parter säkerställa att projekt för förnybar energi, inklusive vattenkraft, utformas och genomförs på ett sätt som skyddar både vattenresurserna och den biologiska mångfalden. Dessa kompletterande direktiv är också nära kopplade till direktiven om miljökonsekvensbedömning och strategisk miljöbedömning, som redan är en del av gemenskapens regelverk om miljön i fördraget om energigemenskapen, vilket säkerställer en övergripande strategi för miljöbedömningar. Inkluderingen av dessa kompletterande direktiv kommer också att vara till hjälp vid genomförandet av direktiv (EU) 2023/2413 (direktivet om förnybar energi III (det reviderade direktivet om förnybar energi)), särskilt med tanke på utvecklingen av potentiella accelerationsområden.

Den planerade akten kommer att bli bindande för de fördragsslutande parterna i enlighet med artiklarna 25, 79 och 100 i i fördraget om energigemenskapen inom de tidsfrister som anges i bilagorna till beslutet av energigemenskapens ministerråd. De föreslagna ändringarna skulle vara nära kopplade till gemenskapens regelverk om miljön som nämns i artikel 16 i fördraget om energigemenskapen.

4. RÄTTSLIG GRUND

4.1. Förfarandemässig rättslig grund

4.1.1. Principer

I artikel 218.9 i EUF-fördraget föreskrivs att beslut ska antas om ”fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i ett organ som inrättas genom ett avtal, om detta organ ska anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram”.⁹

4.1.2. Tillämpning i det aktuella fallet

De akter som ska antas av ministerrådet och tillsynsnämnden utgör akter med rättslig verkan. Den planerade akten kommer att vara bindande enligt internationell rätt i enlighet med artikel 76 i fördraget om energigemenskapen, enligt vilken beslut är rättsligt bindande för dem som de riktas till.

Den planerade akten varken kompletterar eller ändrar den institutionella ramen för fördraget om fördraget om energigemenskapen.

Den förfarandemässiga rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 218.9 i EUF-fördraget.

4.2. Materiell rättslig grund

4.2.1. Principer

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget är främst beroende av syftet med och innehållet i den planerade akt avseende vilken en ståndpunkt intas på unionens vägnar. Om den planerade akten har två syften eller två beståndsdelar av vilka det ena syftet eller den ena beståndsdelen kan identifieras som det eller den huvudsakliga, medan det eller den andra endast är av underordnad betydelse, måste det beslut som antas enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget ha en enda materiell rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till det huvudsakliga eller avgörande syftet eller den huvudsakliga eller avgörande beståndsdelen.

4.2.2. Tillämpning i det aktuella fallet

4.2.3. Det huvudsakliga syftet med och innehållet i den planerade akten rör miljön.

Den materiella rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 192.1 i EUF-fördraget.

4.3. Slutsats

Den rättsliga grunden för förslaget till beslut bör vara artikel 192.1 i EUF-fördraget jämförd med artikel 218.9 i EUF-fördraget.

⁹

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i energigemenskapens ministerråd vad gäller ändringar av fördraget om upprättande av en energigemenskap i syfte att uppdatera och utvidga tillämpningsområdet för fördraget mot bakgrund av utvecklingen av unionens miljölagstiftning

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 192.1 jämförd med artikel 218.9,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) Fördraget om energigemenskapen undertecknades i oktober 2005 i Aten och trädde i kraft i juli 2006. För närvarande utgörs energigemenskapen av unionen (företräd av kommissionen) och 9 grannländer¹⁰.
- (2) Enligt artikel 12 i fördraget om energigemenskapen ska varje fördragsslutande part genomföra gemenskapens regelverk om miljö i enlighet med den tidtabell för genomförande av sådana åtgärder som fastställs i bilaga II till det fördraget.
- (3) I artikel 16 i fördraget om energigemenskapen förtecknas det gemensamma regelverk om miljö som omfattas av det fördraget.
- (4) I artiklarna 24 och 25 i fördraget föreskrivs åtgärder som rör anpassning och utveckling av det gemensamma regelverket om miljö.
- (5) Enligt artikel 79 i fördraget ska ministerrådet, den permanenta högnivågruppen eller tillsynsnämnden vidta åtgärder enligt avdelning II på förslag av Europeiska kommissionen. Enligt artiklarna 81 och 82 i fördraget vidtas sådana åtgärder med en majoritet av de avgivna rösterna, varvid varje fördragsslutande part ska ha en röst.
- (6) I artikel 100 i fördraget föreskrivs bland annat att beslut om ändringar av bestämmelserna i avdelningarna I-VII ska fattas enhälligt av medlemmarna i fördraget om energigemenskapen.
- (7) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar¹¹, rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter¹², Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för

¹⁰ Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kosovo*, Nordmakedonien, Georgien, Moldavien, Montenegro, Serbien och Ukraina.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

¹² Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område¹³, Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring¹⁴, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område¹⁵ och kommissionens direktiv 2009/90/EG om fastställande av tekniska specifikationer för kemisk analys och övervakning av vattenstatus¹⁶ har ännu inte tagits med i artikel 16 i fördraget om energigemenskapen. Följaktligen är fördragsslutande parter ännu inte skyldiga att genomföra bestämmelserna i de direktiven. Syftet med de föreslagna ändringarna är därför att utvidga unionens miljölagstiftning inom ramen för fördraget om energigemenskapen genom att lägga till dessa direktiv.

- (8) För att säkerställa en rättvis energiomställning som garanterar sidovinster för den biologiska mångfalden och undvikande av försämring av bevarandestatusen för vilda fågelarter är det nödvändigt att ändra artikel 16 i fördraget om energigemenskapen genom att uppdatera hänvisningen till artikel 4.2 i rådets direktiv 79/409/EEG och genom att lägga till direktiv 2009/147/EG i förteckningen över gemenskapens regelverk om miljö i enlighet med fördraget om upprättande av en energigemenskap.
- (9) Direktiv 92/43/EEG innehåller bestämmelser en strukturerad strategi för att bedöma och begränsa energiprojekts inverkan på den biologiska mångfalden inom tillämpningsområdet för fördraget om energigemenskapen och utgör tillsammans med direktiv 2009/147/EG det viktigaste rättsliga verktyget i unionsrätten för genomförandet av unionens internationella skyldigheter enligt Bernkonventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö.
- (10) Med anledning av behovet av att föreskriva omfattande bedömningar av energiprojektens potentiella inverkan på vattenekosystem inom ramen för fördraget om energigemenskapen är det nödvändigt att de fördragsslutande parterna säkerställer att all nätenergirelaterad verksamhet utformas och drivs på ett sådant sätt att överensstämmelse säkerställs med direktiv 2000/60/EG, särskilt artikel 4, som anger de huvudsakliga målen med det direktivet, och där det fastställs att medlemsstaterna ska genomföra de åtgärder som är nödvändiga för att förhindra en försämring av vattenförekomsternas status och vidta åtgärder i syfte att uppnå god vattenstatus, utan att detta påverkar vissa tidsbegränsningar och andra undantag. Kommissionen bör därför, på unionens vägnar, föreslå en ändring av fördraget om energigemenskapen i enlighet med detta beslut (diskussioner kan äga rum utan ett

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring (EUT L 372, 27.12.2006, s. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj>).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG (EUT L 348, 24.12.2008, s. 84, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj>).

¹⁶ Kommissionens direktiv 2009/90/EG av den 31 juli 2009 om bestämmelser, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, om tekniska specifikationer och standardmetoder för kemisk analys och övervakning av vattenstatus (EUT L 201, 1.8.2009, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/90/oj>).

beslut enligt artikel 218.9 och kommissionen bör, på unionens vägnar, rösta för förslaget vid det ministerrådsmöte som är planerat till den 18 december 2025.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Kommissionen bemyndigas härmed att förelägga energigemenskapens ministerråd det förslag som ingår i bilagorna I, II och III till detta beslut om att ändra fördraget om upprättande av en energigemenskap i enlighet med detta för att uppdatera och utvidga tillämpningsområdet för fördraget med beaktande av utvecklingen av unionens miljölagstiftning.

Artikel 2

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar vid energigemenskapens ministerråds möte den 18 december 2025 ska vara att stödja antagandet av förslaget till ändringar av fördraget om energigemenskapen enligt bilagorna I, II och III.

Artikel 3

Mindre ändringar av detta beslut får godkännas av unionens företrädare i energigemenskapens ministerråd utan att ett nytt rådsbeslut erfordras.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till kommissionen.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*